

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2, 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 29/17 Novembre 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA Transilvania.

Virtus repulsae nescia —
Intaminatis fulget honoribus. —
Hor.

Se mi ierte on. publicu cititoriu, deca voi cita nescie date simple despre mine, ca directoru gimn., deca protocolulu procesului nu mi e iertatu alu reproduce aici, spre desculpate. —

In anulu 1837 ca prof. gimn. chiamatu prin episcopulu rom. cat am lucratu din respectu pentru redicarea unui gimnasiu in Brasiovu, unde nu se affa nici la catolici nemti si unguri nici la romani, caroru nu le era iertatu pe atunci a-si face scoli inalte. Retacu totu ce am facutu. — Se vorbescu numai in D. repansatulu abate Antoniu Kovacs de Falfalu, consil regiu etc. Eoa ce scrie acestu barbatu imparzialu in diariulu seu numitu „Adversaria“ cu trei luni inainte de a disparé dintre noi cu cuvintele: „Eu me ducu cu angerii in ceru, tu remani cu invatiaceii pre pamentu“:

„Novus Gymnasii Director: Quantumvis nonnulla hujus anni decursu adversa passus sim — inter quae merito referenda est sententia, cujus ad initium hujus anni puncta mitiganda petieram, et quae tam in consistorio, quam in congregatione parochiali publicata non *levem honori et cordi meo infixit livorem* — dedit tamen bonus Deus non levia consolationis fomenta, unde aspera mitigentur. Huc referenda est illa inexpectata Excellentissimi Praesulis Ordinatio de Dato 8-ae Septembris Nro. (episc. 2887/1857 Nr. Locot. gub. 19654/2951), vigore cujus Jacobus Maruschán. (Asia esprima ungurii, si pie defunctulu abate era unguru. R.) Gymnasii hujus fundator et viginti annorum Professor, mei loco Director provisorius in hocce Gymnasio denominatur — sapienter non minus ac juste; nam, ut ut merita dicti Professoris maxima sint, obstabat tamen mos ille, quo hactenus soli Ecclesiastici hoc munere honorati fuere, obstabat et illud, quod Maruschán catholicam quidem ast rito Graeco profiteatur fidem, quae praedicta epitheto Provisorii multienda erant. Mihi certe haec dispositio“. Aici finesce fara a complini sentintia si aceste sunt ultimele lui cuvinte scrise cu man'a sa propria in protocolulu: Adversaria Parochiae Coronensis — ab anno 1814 usque 1840, dusu inse pana la pag. 181/1857, candu a scrisu aceste inainte de morde cu 3 luni, dandumi protocolulu respectivu, ca supliutoriu de actele gimnasiale cele dinainte de 1850.

In an. 1852, 26 Iuliu fericindu Maiestatea Sa imperatulu Franciscu Iosifu I. cu preanalt'a inaltiei Sale visita Brasiovulu, abatele atrasu de simtiulu ecuitatii a asternutu, oredu, in persóna, Mai. Sale una petitiune pentru premiarea meritoru profesorulu Iacubu Muresianu, care incredintiatu regimulu de atunci, se resolvi, ca fiinduca prof. respectivu inuasi n'a petitiunatu se retramite.

In an. 1852, 15 Oct. Ecs. Sa episcopulu acum archiepiscopulu Colocense Dr. Haynald, candu si celebrá primitiele sale episcopale in Brasiovu ascurá in faci'a corpulu profesoralu pe prof. M., ca va porta grigia parentésca de viitorulu lui si alu filoru lui. —

Dela tote fostele Gubernia, pana si dela celu presentu Muresianu a seceratu numai lauda si nici odata, nici cea mai mica displacere nu i s'a descoperitu, ca directoru gimnasiale.

Escel. Sa d. episcopulu Dr. Michailu Fogarasy de Gy.-Szt.-Miklos etc. pana adi numai lucruri laudabile si laudate a binevoitu a tramite la directorulu I. M. si va marturisi,

ca redicarea gimnasiulu: superioere rom. cat. din Brasiovu are a se multiami virtutii patriotice a lui I. M. —

Mam'a mea Anastasi'a M. nasc. Fogarasy din Sinterégu (Somkerek) m'a invatiatu, ca pentru adevenu si dreptate se suferu tote, ca aceste virtuti nici odata nu me voru lipsi de onore si de odihn'a conscientii, fara oare vieti'a nu e vieti'a, ci numai o fantoma pe pamentu. Tat'a Ioane, stegariu granitariu in resbelulu cu Prusi'a, apoi prentu in Rebrisiór'a distr. Naseudulu mi repetiea: Nu fi solavu (robu) panteoelului, niei placeriloru, nici multumirii patimiloru si afectelor, ca omulu nu e omu, decatu animale (dobitocu), pana atunci, pana candu nu se face slavu conscientii si mintii sanetose. De aceste suvenire parintesci me tieniu pana astadi si ca Directoru si ca Redactoru. Urmandu cuvintele strabanului Cicerone: Non nobis sed patriae nati sumus. Nu ne-am nascutu pentru noi, ci pentru patria.

Suspendatu. Ca directoru si prof. gimnasialu sum suspendatu dela oficiulu publicu si dela intregu salariulu, pentru ca fui trasu in judecata oriminala pentru prononciamentu, ca Redactoru alu „Gazetei Transilvaniei“ — de 18 si mai bine ani. —

Decretulu de suspensiune din 18 Novembre an. 1868 dela supremulu Directoratu cu Nr. 3470 descoperé*), ca tribunalulu scaunulu Muresiulu, impoteritu de in. ministeriu, pentru judecarea orimeloru de conturbarea pazei publice, in reportulu adresatu catra Esc. Sa r. comisariu transilvanu, cu data din 4 Novembre Nr. 2360 cerú, ca fiindu a se trage la cercetare criminala (speciale) pentru crim'a de turburarea pazei publice, ce a comis'o Redactorulu „G. Tr.“ si totu odata directoru gimn. cu publicarea prononciamentulu; se se suspenda din oficiu, si Esc. Sa d. episcopulu provocatu prin r. guberniu sub Nr. 25.212, 13 Novembre a. o. ca se me suspenda dela oficiu ca directoru, profesoru si de salariu, me suspende si dispune cele de lipsa pentru ducerea oficiulu.

Acésta fapta complinita dupa unu servitiu de 20 ani ca profesoru si 11 ca directoru se publica si in „Egyházi és Iskolai Hétilap“ din Alb'a Iolia, si in „Kr. Ztg.“, care adause dela sene „bis aof Weiteres“; eu cele de susu le insirai numai, pentrucu nu mi se iertá a publica marturisirile mele inainte tribunallulu, spre ami arata nevinovatia, si ca nu cumva se judece on. publicu cititoriu, ca din vreo crima, nu sciu, care, or' din alte neajunse am devenitu suspendatu de oficiu. —

N'am conspiratu de candu sum pe lume cu nime, nici macar' in contra vreunui individu, cu atatu mai puoinu in contra intregitatii statulu; si juru, ca nici natiunea mea n'a visatu de asia ceva; am publicatu nu eu antein pron. acea dechiarare, simpla de dorintie, ca ea era esita in alte diurnale inainte, am publicat'o numai ca o dechiarare franca si leala a dorintieloru natiunii, facuta cu cugetu numai, ca se se face unu servitiu in. regimu, spre a audi, care sunt dorintiele romaniloru, ca se scia, candu va veni inainte proiectulu uniunii, cum pote multiami si pretensiunile de dreptu nationalu politicu ale romaniloru transilvani. Am marturitu inainte tribunallulu, cam onm am scrisu si in Nr. 86 alu Gazetei, adaugandu, ca „a tiené la sanctiunea monarchulu“ constitutionalu „si la juramentulu seu“, in care se cuprinse si dreptulu nationalu politicu alu natiunii romane, fiinduca elu era atunci in deplina valóre, marturisiu, ca „a tiené la sanctiunea monarchulu si la juramentulu seu e virtute, civica, dar' nu agi-

*) Sum de credintia, ca nu mi se va imputá descoperirea secretulu oficiulu, fiinduca acum nu me affu in oficiu. — R.

tare“ scl. sol. N'am confugitu la gratia, ca dreptulu si inocintia nu me lasá.

Prin focu se curatia aurulu; dupa nevoi suferite se voru dovedi de nou lealele simtiente patriotice ale romaniloru pr., care nu se potu nadusi prin scorniri diurnalistice nici prin actiuni de capitalu politicu. De acea refugu la intregule cuvinte de susu ale strabanului Oratiu. —

Iacubu Muresianu m/p.
Redactoru.

Cestiunea natiunalitatiloru se pertractéza on o resignatiune din tote partile pré decisa. Ungurii nu concedu nimica din tiesetor'a proiectulu comisiunii, si propunerile lui Deák nu au terenu de multamirea pretensiuniloru natiunale. Ungurii o diou pe facia, ca unitatea limbei maghiare preste totu o cere unitatea si intregitatea statulu si in Ungaria e numai una natiune politica cea maghiara. Romanii, serbii si rutenii se lupta pe intrecute pentru deplina multumire si garantia a dezvoltareii natiunalitatiloru, tienenduse si reomandandu proiectulu seu. Ce e mai multu, ca in siedintia din 25 deputatulu Dobransky a diu categoricu, ca dela fericit'a deelegare a cestiunii natiunalitatiloru depinde pacea interna a statulu; demostre apoi din istoria si diplome, ca natiunile dela inceputulu regatulu au avutu deosebite guvernemente natiunale, ér' prerogativ'a limbei maghiare si a luat inceputulu numai dela finea secululu 18; si in fine afirma, ca legislatiunea nici ea e competentá a delega cestiunea natiunalitatiloru, fara depliu'a invoire a natiuniloru resp. Apara proiectulu minoritatii.

Dupa unu telegramu alu lui „Kr. Ztg.“ din 29 Nov. „Monitorulu Romaniei“ publica schimbarea ministerulu asia: Presiedinte Dimitrie Ghica; esterne M. Cogalnicenu; interne A. Gulescu; finantie Papadopolu; cultu si instructiune Calimachi; resbelu colon. Duca. —

Caus'a intardiarii Nr. acestuia e, ca fui silitu a inlocui altu tectu in locululu celui opritu.

Blasiu 20 Oct. 1868.

In 29 Ianuaru am fostu scrisu de liberalitatea piósa, cu care M. Sa Domnitorulu Carolu I. si guvernulu Romaniei au venitu in ajutorulu besericeloru misere din archidiecea nostra.

Am diu atunci, ca metropolitulu Siolutiu, dupace i a venitu ofertulu guvernulu romanu, a intrebatu pre guvernulu tieiei, de pote primí, seu ba. Guvernulu de aici a paditu tacere infundata; au treoutu septemane, au treoutu lnni, si nu a respunsu nimicu la intrebarea aceea; de si dupa morde lui Siolutiu s'a reimprospatatu inca una data.

Eu am luat tacerea aceea dreptu dovéda, ca guvernulu tieiei nu are nimicu in contra acceptareii acelor ajutorie oferite besericeloru nostre. Orice omu cu minte ar' fi judecatu totu in modulu acel'a.

Dara alt'a este judecat'a ómeniloru cu minte, si alt'a este judecat'a ministerulu pestanu.

Metropolitulu Siolutiu adresase scrisórea sa dela 19 Aug. 1867 catra guvernulu Transilvaniei, ce si are scaunulu in Clusiu. Asemene facuse si consistoriulu la 23 Nov. — Lucrulu remase uitatu, ma precum se aude, una data chartiele tienetórie de obiectulu acest'a se si perdusera.

Cine le-a perdutu, oine le-a affatu, nu se soie in Blasiu. Destulu ca in primavéra consistoriulu de aici se pomenesce cu una chartia presidiala a d. ministru Eötvös cu d. 30 Martiu,

D. ministru espune la inceputul scrisorii acesteia, ca regimul de aici din ocaziunea ofertului scolar, s'a pus in negociatiune cu regimul Romaniei, — rezultatul este promisiunea data din partea regimului Romaniei, ca pe venitoriu avendu cogetu de a mai impartiasemeni ajutorie va respecta drepturile internationale si va pune in lucrare ajutoriile sale prin mijlocirea guvernului tieriei. Dupa aceste premise impoteresce pre vicariulu a primii si impartii banii daruiti de regimul Romaniei (se cadea, se dica: de M. Sa Domnitoriu Carolu I.).

Asia raspunde d. Eötvös la intrebarile puse dela Blasiu, — si raspunsulu acest'a se da dupa unu restempu de 8 lune de dile!

Adica ajutarea catorva biete de beserice romane cu vestminte si alte aparate pentru cultulu divin, cum si cateva scoliore, sub manile guvernului nostru a crescutu la unu intrebare destulu de momentosa, spre a deschide asupra'i negociari intrenationali.

Si guvernulu pentru ajutarea besericeloru nostre a dus in capetu negociariile aceste, inse dorere, intr'unu modu cá acel'a, de obiectulu principale, cu care era se ne ajutam, s'a invaluitu printre ohartiele ministeriului din Pest'a si s'a perdatu.

Ca d. Eötvös in scrisoarea sa dela 30 Martiu impoteresce pre Blasiani numai la primirea banilor; era de acceptarea aparateloru pentru c. diceescu tace, de si intrebarea metropolitulu Sialutiu se faouse pentru aparatele oferite de guvernulu Romaniei.

Inse consistoriulu din Blasiu considerandu, ca besericele nostre cele in lipsa suntu nenumerate, n'a voitu a suferi, cá ajutoriulu piosu alu Romaniei se li se subtraga.

Deci la 18 Aprile a. c. de nou s'a adresatu catra d. ministru Eötvös si a cerutu, se midilócésca dara pre cale internationale venirea aparateloru oferite pentru ajutarea besericeloru nostre, si a impartasi guvernului Romaniei cá raspunsu la scrisoarea aceluia dela 12 Iuliu 1867, ca lips'a de vestminte saore si potire in archidiecee e cu multu mai mare, denatu se póta sperá, ca órece liberalitate ar' póte o sterge dintru una data, — pentru acést'a ordinariatulu se retiene si nu alatura una lista cuprindietória de numele besericeloru lipsite; ci obiectele tramise le va impartii, pre unde lips'a va fi mai argente, si la timpulu seu va face aratare despre besericele impartasite.

Dela datulu acestei scrisori au trecut siese lune de dile si totu nu mai vine nici unu feliu de raspunsu.

S'a perdatu ea, cá si in anulu trecut? séu este negociulu acest'a internationale atatu de complicatu, in catu recere negociari mai indelungate, decatú pacea dintre prusi si austriaci? eu nu sciu, ce se tienu; dara suntu ómeni, cari soiu. Speresu, ca acestia voru luminá lucrulu, — si mai multu speru, ca cei dela potere in urma voru reconósce, ca este politica smintita a ne despoia besericele de fruptele pionei liberalitati a fratiloru nostri de preste munti.

Regimulu tieriei acesteia este destulu de liberalu intru a inaintá scólele, institutetele si confesiunile ungresci. Scólele si institutetele romane nu au primitu pana acum nici unu dovada de liberalitatea lui. Dóra nu tinde elu intru acolo, cá se ne arate, cumoa are plecarea binevoitória de a impedecá dela noi si binefacerile altor'a? X*).

UNGARIA Tocma vedemu dintr'o depesia telegrafica, ca in 24 s'a primitu in camera la ordinea dilei proiectulu despre nationalitati, si ca dlu dep. Elia Macelariu a facutu propunere, cá pertractarea legei uniunei se se amane si se se conchiame diet'a Ardélului.

Au intratu in dieta si deputatii Croatiei condusi de Vukanovich, cari intre salutari -si dederu mandatele si urma verificarea. — Publi-

*) La rondulu nostru este se intrebamu de dlu ministru Eötvös, ca óre colectele cele multe, adunate prin Ungari'a pentru pretinsii maghiari, ce se dice a se fi aflandu in Romani'a, provocatu-au de vreo cestiune internationale, cá si acest'a? Noi scimu, ca pre romanii de dincolo nu pré multu i dóre capulu pentru atari lucruri de pietate, cari nu potú se cada in sfera politice, decatú la nesce ómeni, cari avendu inaintea ochiloru nisce visioni nerealisabili, se temu de frundia si de érba, si facu din unu tientiariu arnesariu. —

Red. „Feder.“

camu dar' si noi dupa „Feder.“ proiectulu modificatu prin une stramutari ale lui Deák.

PROIECTU DE LEGE

despre egal'a indreptatire a nationalitatiloru, dupa testulu comisiei centrale.

Egal'a indreptatire, de care se bucura cetatiani Ungariei de orice nationalitate, si fara diferentia, in privint'a drepturiloru politice si cetatienesce, oade sub dispusetiuni anumite numai in privint'a intrebuintiarei in ofioiu a limbeloru usuate in tiéra, si numai intr'atat'a, in catu recere unitatea tieriei, posibilitatea si oportunitatea guvernareii si a administratiunei, precum si postulatele justitiei rapedi si punctuale. Tocmai pentru acést'a:

§ 1. Fiacariu cetatianu alu tieriei i este ertatu a inmanuá in limb'a sa materna esibitele adresatu comunei proprie, deregatorii besericesci si jurisdiciei, organeloru acestor'a si guvernulu de statu. In esibitele adresate altoru comune si jurisdiciei, séu organeloru loru, are a intrebuintia séu limb'a oficiala de acolo, séu limb'a protocolaria a respectivei comune si jurisdiciei, séu un'a dintre limbele loru protocolarie. Usulu limbii pre terenulu legislatiunei 'lu reguléza §§ 14 si 21.

§ 2. In adunariile comunale, besericesci si jurisdicionale fiacre dintre cei indreptatiti a vorbi -si póte intrebuintia liberu limb'a sa materna.

§ 3. Precum a statu pana acum in voi'a fiacariu cetatianu singuraticu alu tieriei, asia compete si pe viitoriu totororu comuneloru, besericeloru si comuneloru besericesci dreptulu, de a'si infiintia institute de invetiamentu inferioru, midilócie si superioru, din midilócele proprie séu pre calea asociatiunei. Spre scopulu acest'a, si spre scopulu infiintiarei altoru institute pentru insaintarea limbii, artiloru si sciintieloru, agriculturii, industrii si comerului, cetatiani singuratici ai tieriei se potú aduná in societati si reuniuni, sub inspectiunea guvernului, potú face statute, si potú procede in sensulu statuteloru intarite de guvern, potú aduná unu fondu de bani si'lu potú administrá éra si sub inspectiunea guvernului si corespundietoriu recerintieloru legale ale nationalitatii loru. Institutetele de educatiune, si alte institute infiintiate in modulu acest'a, — scólele inse numai sub conditiunea observareii prescrieloru, cari reguléza instructiunea publica — suntu egalu indreptatitu cu institutetele de statu de asemenea calitate si de rangu egalu. Limb'a instituteloru private si a reuniuniloru o staturescu fondatorii. Pentru societati si institute infiintiate de societati in privint'a usului limbii, sierbescu cá indreptariu dispusetiunile §tui 1.

§ 4. Comunele besericesci potú statorí dupa plaou limb'a, in care se se duc cartile si se se administrezze afacerile besericesci, pre langa sustienerea drepturiloru superioriloru sei; asemenea potú statorí in scólele loru limb'a de instructiune, intre marginile legei scolare.

§ 5. Corporatiunile si deregatorii mai inalte besericesci 'si determinéza insasi limb'a desbateriloru, a protocolului, a conducerei negocieloru si a comunicatiunei cu comunele loru besericesci; in atari casuri, in cari jurisdiciei besericesci cá jurisdiciei, 'si substerno protocólele guvernului tieriei pentru inspectiunea suprema, déca acelea nu suntu compuse in limb'a oficiala a statului, trebue se se tramita si una traducere maghiara. Déca beserice si deregatorii supreme besericesci comunica un'a cu alt'a, au a intrebuintia limb'a oficiala a statului séu limb'a acelei beserice, cu care comunica.

§ Judicatoriele besericesci superioru si supreme au se intrebuintieze, in esibitele adresate guvernului statului, limb'a loru de manipuliune séu cea protocolaria si colateralu limb'a oficiala a statului, in esibitele adresate jurisdiciei loru: limb'a statului, séu un'a din limbele protocolarie, déca suntu mai multe; — comunele inse au se intrebuintieze, in tóte atingerile loru oficiali cu guvernulu séu facia cu jurisdiciei loru proprie, limb'a oficiala a statului séu limb'a loru propria de manipuliune, éra facia cu alte jurisdiciei: un'a din limbele protocolarie ale respectivei jurisdiciei.

§ 7. Adunariile comunali 'si alegu ele insasi limb'a protocolaria si de manipuliune.

§ 8. Oficialii comunali au a se folosí, in coatingerile cu locuitorii comunei, de limb'a acelor'a.

§ 9. Comunitatea póte folosí in esibitele

adresate jurisdiciei ei proprie, organeloru acestei jurisdiciei si guvernului, limb'a statului séu limb'a sa propria de administratiune, éra in esibitele adresate altoru jurisdiciei si organeloru acestor'a, limb'a oficiala a statului séu un'a din limbele jurisdiciei respective.

§ 10. Protocólele jurisdiciei loru se duc in limb'a oficiala a statului, pre langa acést'a inse ele se potú dace si in fiacre limba, care o potesce de limba protocolaria celu pucinu a 5-a parte a membriloru comitetului, séu corporatiunei, care representéza jurisdiciei. Ocu-rendu divergentie in deosebitele teste, testulu ungrescu decide.

§ 11. Pre terenulu administratiunei interne, oficialii jurisdiciei loru au a se folosí de limb'a oficiala a statului; in catu inse acést'a ar' fi imprenata cu greutate practica pentru o jurisdiciei séu alt'a, ori pentru unulu dintre oficiali, se se póta folosí exceptiunalminte si de óreore limba protocolaria a jurisdiciei; inse reporturile si actele loru au de a se tramite si in limb'a statului, de cate ori consideratiuni asupra inspectiunei de statu si a administratiunei publice o pretindu acést'a.

§ 12. Deregatorii jurisdiciei loru au a se folosí, in atingerile loru, oficiali cu comunele, conventele, jurisdiciei mai inalte besericesci, reuniunile, institutetele si particularii de sub sfera activitatii loru oficiali, in catu se póte de limb'a acestorú din urma.

§ 13. Intre sine si scrisorile adresate guvernului, jurisdiciei se folosescu de limb'a oficiala a statului, inse colateralu voru poté intrebuintia si ori care limba, care o folosescu in protocólele loru.

§ 14. Fiacarele locuitoriu alu tieriei, in casurile candu, fara intrevenirea vreunui avocat, ori cá acuzatoriu, acuzatu, séu petitiunatoriu, in persóna séu prin vreun mandatariu alu seu, rechama séu e in dreptu de a rechamáscutulu legiloru si ajutoriulu judiciale, este indreptatitu a se folosí:

a) inaintea judicatoriei comunitatii sale de limb'a sa materna,

b) inaintea judicatoriei altei comune, de limb'a administratiunei séu protocolului respectivei jurisdiciei.

c) inaintea judicatoriei din ceroulu seu propriu, de limb'a manipuliunei interne, séu protocolaria a comunitatii sale proprie;

d) inaintea altoru judicatorie, fia aceste din jurisdiciei sa propria séu din un'a jurisdiciei straine, va avé a se folosí de limb'a protocolaria a jurisdiciei, de carea se tiene judicatoria respectiva. (Va urmá.)

In siedint'a din 19 a casei deputiloru min. Andrassy repórtá, ca Mai. Sa a sanctiunatu legea despre impacarea Croatiei cu Ungari'a, care se si cetesce si promulga.

Acum se luá la ordinea dilei proiectulu de lege despre institutiunea populara; Zsedény si Tisza combaturu in oatura proiectulu comisiei, inse 'lu primira cu totii de basea deabaterii speciali si se si primira mai multi §§i in acésta siedintia.

In sied. din 21 Nov. deputatii romani é' resoluti se luptara in contra tendentiei de maghiarisare, cu care se impune limb'a maghiara cá studiu obligatu in scólele poporali mai mari de limb'a nemaghiara.

Babesiú espune intr'o cuventare mai lunga, cumca elu -si tiene de cea mai santa detorintia patriotica, s'asi redicá graiulu totu de un'a de cate ori vede, cumca se intentionéza votemarea principiului de dreptu egalu si de reciprocitate, si cumca in §§ 64, 74, 88 si 111 afla astfelu de vatemare pe facia, fiinduca in acii §§ se dispune, ca in scólele poporale mai inalte, precum si in scólele civice si preparandiale, pre catu intr'acelea limb'a de instructiune n'ar fi cea maghiara, se se propuna si limb'a maghiara, éra la maghiari numai inoependu dela alu treile cursu, se se propuna limb'a germana, prin cari dispusetiuni pentru scolarii de natiune maghiara se forméza favoruri de natur'a unui privilegiu: faou emendamentulu, ca in locu de limb'a maghiara se se dica pentru tóte scólele fara diferentia de nationalitate si confesiune asia:

„Inca o a dóna limba, si adica un'a, care dintre cele usitate acolo, va corespunde mai multa lipsei poporului si se va alege prin autoritatea comunale.“

Mai departe dlu Babesiú observá, ca dispusetiunea ce norméza cá in aceste scóle poporali se se propuna istoria si geografia universala

si a patriei", asemenea este manea si spre scoderea nationalitatilor nemaghiare, fiindca istoriile maghiari s'an datu a scrie istoria patriei tota in forma de istoria a natiunii maghiare; dar' natiunile nemaghiare inca si au geografia si istoria lor propria nationala; si este dreptu si necesariu ca copiiloru si copileloru-se loru ee propuna si istoria, geografia propria a natiunii lor.

In contra acestora propunerii se scolà dlu Colomanu Tisza, nu inse cu argumente, ci cu personalitati; dise ca — este naturalu ca Babesiu faoe astfelu de propunerii, ca-oi a investiatu scolà la nemti si — uresce limb'a maghiara; éra cumca in Ungari'a ar' mai avé istoria si alte popóra afara de maghiarii, elu a-om aude pentru prima óra, inse respinge astfelu de pretensiuni.

Se sculara apoi dnii Hodosiu, Borlea si Miletits de spriginira propunerile lui Babesiu, a nume

Hodosiu dise cam acestea: On. casa! Inainte de tóte trebuie se constatam la evidintia, care este scopulu acestui proiectu. Scopulu e, dupa parerea mea, educatiunea poporului, si nioi decatu maghiarisarea (contradictorii). Cultur'a inse este universala, dens'a nu e defelu unu dreptu eschisivu alu natiunii maghiare, priu urmare este la fiacare natiune si dreptulu si detorint'a si posibilitatea de a se cultivá in limb'a sa materna, numai asia se póte afirmá, ca proiectulu acest'a nu tientesce maghiarisare.

Miletits i spune lui Tisza, ca istoriile nationali existu si ca vorbescu despre trecutulu acelor natiuni, pecari istoricilor unguresei le place a le trece cu vederea.

Borlea basanduse pre legea sanctionnata de curandu in caus'a romaniloru ortodocsi, dise ca acea lege ne garanta autonomia, prin urmare in afacerile nóstre scolare vomu dispune dupa legea sanctionnata. A asteptatu argumente dela Tisza si nu personalitati, respinge acele insinuatiuni brute, cu cari Tisza de trei ani de dile se totu incéroa a intimidá pre deputatii nationali pentru ca se nu cuteze a aperá interesele natiuniloru nemaghiare, dar' — fia convinsu ca nu'si va ajunge scopulu.

In fine Babesiu cá propunatoriu spune casei, ca — contra datelor si principiiloru provocate de elu, nu s'a aduu si nu se póte aduce nici unu argumentu, cu atat'a mai pucinu vre-unu argumentu ratiunabilu, si pentru aceea -si susiene cu tóta virtutea propunerile; éra la atacurile personali a dlui Tisza respunse, ca — nu scie in care scóle parlamentaria le-a investiatu acelea (scomotu).

La votare, abia vr'o doi maghiari stetera pentru emendamentele lui Babesiu si asia ele cadura, dar' — nu combatute cu argumente, ci respinse cu puterea preponderanta.

La § 74, carele prescrie obiectele de propunere pentru scólele civice, dlu Babesiu -si repeti propunerea in privintia limbii a dóu'a; dar' — si esce, si aci propunerea lui cadu.

Asia li pasa dloru stapanitori de drepturi, principie, argumente, candu acele sunt in partea natiuniloru nemaghiare! dice „Alb.“

Deputatii romani toti tienura conferintie in caus'a uniunii Transilvaniei cu Ungari'a, in cari Dr. A. Mocioni facu propunerea, cá priminduse de punctu de manecare interesulu poporului se se deduca resolutiunea; Ca dieta Ungariei unilateralmente nu póte deslegá cestiunea uniunii, ci numai prin conlucarea unei diete a Transilvaniei, compuse asemenea cá si a Ungariei din reprezentanti ai poporului.

Acésta propunere a fostu salutata cu vuna placere mai din tóte partile, si asia s'a emisu o comisiune custatória din toti patru domnii proiectatori, pentru a stilisá formalmente unu proiectu de resolutiune dupa propunerea dlui Dr. Mocioni si Hodosiu, completand'o, — pre catu ar' gasi cu cale, si cu argumente din celelalte propunerii.

Comisiunea si-a facutu detorint'a cu totu zelulu si devotamentulu recerutu, si indatu in conferint'a de mercuri dupa amédiadi a supusu elaboratulu seu discutiunii plenarie, candu dupa desbatere lunga si seriósá, acestu elaboratu s'a primitu cu majoritatea precumpanitória de voturi si totu atunci s'a si subscrisu de cei mai multi domni deputati, insarcinanduse dlu Bohatielu cu propunerea si recomandarea lui in cas'a reprezentantiloru dietei unguresei, éra ceilalti domni ingagenduse pentru aperarea si sustinerea lui. —

Aceatu elaboratu are intre vr'o 20 sub

scriptiuni si pe serbulu Miletits si rutenulu Dobrzansky. —

Delegatiunile imperiului austro-ungurescu -si au deschisu sedintiele in 16 Novembre, ambe in Pest'a, cea austriaca prin Kaiserfeld, ér' cea ungerésca prin Somsich presedintele ei, care in cuventarea de deschidere dise, ca institutulu delegatiuniloru este unu postulatu alu momentului si nu va poté scapa de necesitatea perfectiunii, a dezvoltarei si a modificarei; inse pana candu e lege, trebuie se se tiena fiacare de ea. Ministrulu Beust cancelarulu arata dorint'a, cá conchiamarea delegatiuniloru din Pest'a se servésca spre intarirea, dar' nu spre slabirea legatintii comune; ér' ministrulu de fin. Becke presenta bugetulu comunu, apoi se impartira delegatiunile in comisiuni. —

CARTEA ROSIA.

Cancelarulu imperiului br. Beust a pusu si cartea rosia pe més'a delegatiuniloru, ea cuprinde 139 acte. Cu privire la Orientu cartea rosia dise, ca Austri'a susinse a sustiené pe Turci'a in starea presenta, ér' facia cu Romani'a referendu celea, ce le oetiramu prin „Tiér'a", despre insurectiunea Bulgariei, despre formarea voluntiriloru, la impedecarea caroru regimulu Romaniei s'a purtatu pre lancedu, si in fine armarea, punerea la cale a mesururilor ostasiesci si adunarea armelor se aduou inainte cá periculu, care aru poté fi strioatiosu Principatoru unite, déca nu se voru conteni intre marginile tractatelor internationale, care le da pusetiunea privilegiata, fara de care nu'si potu intemeia libertatea interna, prosperarea locuitoriloru, cum o potu faoe acuma. Regimulu Majestatei Sale imperatesei si regesci ap. e departe de a deduce din miscarile cele viue, ce esu la lumin'a dilei in principate, vreo frica justificata contra conturbarea violenta a pusetiunii loru catra Pórta séu a relatiuniloru vecinasie; totusi se afla in scintia deplina, catu e de necesariu a urmari dezvoltarea pusetiunii lucruriloru la marginele nóstre cu ochi vighiatori, si regimulu Majestatei Sale se va conduce intru implinirea misiunii sale numai de acele privintie, care le pretindu pastrarea demnitatii si a securitatii monarchiei, apararea suditoru lui si sustinerea legatintieloru inchiate prin tractatu. —

CROATIA. In 16 readunanduse diet'a regatelor Dalmati'a, Croati'a si Slavoni'a fara a avé majoritatea de 63 voturi, aflanduse numai 54 deputati, presedintele Vukanovics totusi dise, ca se afla de facia mai multi de diumetate; nici Dalmati'a nici Fiume nici frantariale militari nu erau reprezentate. Se oeti rescriptulu imperatescu asupra Fiumei, care enuncia nedependint'a Fiumei, cá sub Mari'a Teresia: „Separatum a regni coronae adnexum corpus", reporturile si unu telegramu alu presiedintelui di-tei Ungariei sunatoriu, cumca s'a primitu actulu de impacare.

In 17 s'a si pusu la ordinea dilei rescriptulu reg., cu calcarea regulamentulu ce o imputa dep. Stojanovics, elu dise, cumca primirea en bloc fara desbateri a rescriptulu regescu este periculósá, pentruca prin astfelu de procedere Fiume si ar' perde nedependint'a si ar' inceta a fi parte intregitória a Croatiei, si propune, cá partea rescriptulu regescu, care privesce la Fiume, se se respinga prin una adresa catra coróna. Dupa mai multe pro si contra, intre cari s'a diu si aceea, ca Fiume numoi in 1848 s'a anexatu cu fortia la Croati'a, se procese la votare si rescriptulu reg. se primi din cuventu in cuventu si asia mandatarii croati, fumanii si ungureni voru aplanu acésta diferintia.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Respunsu la epistol'a vizirulu Aali-Pasia, adresatu nu vizirului, ci ministrulu de externe alu imperiului otomanu de oatra generalulu Nicolae Golescu, ministrulu afaceriloru straine alu Romaniei.

Escelentia!

Éra de datori'a méa de a respunde imediatu la epistol'a, pe care Alteti'a Sa Aali-Pasia a adresatu-o directu suveranului meu, cu dat'a 10 Septembrie 1868, si rogu pe Escelentia Vóstra a fi bine incredintata, ca m'asiu fi grabitu a mi implini acést'a datória cu aceeași grabire cá de obiceiutu, déca contienutu depesiei sale nu me ar' fi pleatu a crede, ca este oportunu a lasá se tréca catuva timpu.

In adeveru intrebarile ce ni se faceau in acést'a depesia erau aceleasi ce ni se factesera deja la inceputulu miscarii bulgare, si caror'a guvernulu Altetiei Sale Serenisime, principele Carolu, respunsesse in modulu celu mai grabnicu, si celu mai categoricu. Póte ca eramu in dreptu a crede ca, dupa dechiararile cele mai formali din parte-ne si dupa mesuri energice ce amu luatú atunci, candu s'au produsu acele incercari de agitare, guvernulu M. S. Sultanului n'ar mai fi datu ascultare unoru denunciari, cari nu mai potu avé altu scopu decatu de a turburá bun'a intielegere intre dóue tieri atatu de strinsu legate, si a ale caroru interese le facu o detória de a inlaturá orice germenu de neintielegere.

Déca numai astadi vinu a dá Escelentiei Vóstre lamuririle pe cari Alteti'a Sa Aali-Pasia le cerea, este pentruca cu catu se puasese mai multe ingrigire a desteptá neintielegerile intre noi, cu atatu ni se pareá mai cuviintiosu cá, mai nainte de tóte, urmarea portarei nóstre faoia cu guvernulu otomanu, se'i dè mai anteu o nóua proba despre sinceritatea dechiarariloru nóstre.

Alteti'a Sa a credintu, ca póte intemeia o judecata ecitabile a actelorú nóstre, pe opiniunea catoruva dinarie din tiéra; dar' Ea a datu in adeveru o pré mare importantia anuociiloru lorú; si ne pare reu, ca guvernulu M. S. Sultanului a fostu impresionatu de densele. Escelentia Vóstra este pré luminatu spre a nu scé, ca in tierile, in cari ecisete libertatea preseii, afirmarile diuareloru opozitiunii nu potú fi primite decatu cu cea mai mare reserva si nu suntú probe conchiaetórie contra unui guvernú.

Asia este neceactu, ca au fostu bande, cari s'au organizatu in modu facisiu pe teritoriulu romanu ei cu complicitatea functionariloru guvernului. Singurulu faptu ce s'a produsu este trecerea nopturna a unei singure cete de o sutu cincideci de ómeni, care a provocatu mesurile active, pe cari le amu facutu indata cunoscuté.

Guvernulu A. Sale Serenisime, principele Carolu, n'ar fi cu legitimitate respunsabile de acést'a incercare de agresiune (echauffoure), precum nu póte fi respunsabile guvernulu M. S. Sultanului de bandele bulgare ce s'au formatu pe propriulu seu teritoriu, cu tóta priveghiarea autoritatiloru musulmane; precum nici guvernele prusiane, austriace si turcesci n'au potutu fi banuite de instigatori séu spectatori complacetori si bandelorú plecate dela densele in timpul insurectiunii polonese; precum nici guvernulu austriacu n'au fostu acuzatu de nelealitate catra Sublim'a Pórta, pentruca cu ocaziunea unoru evenimenté de aceeași natura in Bosni'a, insurgentii au primitu intariri din tierile austriace. In adeveru, nimeni n'a cugetatu atunci dupa catu scimú celu pucinu, a dise, ca insurgentii erau organizati cu complicitatea séu cu autorizarea guvernului Mai. Sale apostolice.

Déca guvernulu M. Sale Sultanului ar' fi fostu mai bine informatu, in locu de a fi indusu in eróre prin nescie insinuatiuni cari, déca suntú ostile Romaniei, avemu dreptulu se credemu, ca nu suntú mai avantajóse Sublimei Pórta ei insasi, elu ar' fi facutu dreptate guvernulu Altetiei Sale Serenisime principele Romaniloru, ei n'ar fi avutu recursu la puterile garante a caroru ingerintia, cu tóte ca nu se póte nimeni indoi de sollicitudinea lorú pentru ambele tieri, n'ar poté fi inse de natura a mantiené increderea absoluta ce ar' trebui se ecisete intre noi. Asemeni demarsie suntú rezultatulu unei órecare neincredere, dupa cum insusi A. Sa Aali-Pasia n'o ascunde.

Din contra convictiunea ce n'amu incetatu de a avé in privintia avantajelorú comune ce trebuie se ne procure o intimitate necurmata, a facutu ca, cu tóte informatiunile ingrigitorie ce ni au fostu date in privintia dispositioniloru Sublimei Pórte catra noi, nu numai nu ne-am adresatu catra puterile garanti, dar' am respinsu asemenea scomóte cu indignare, ca-oi n'amu nitatu, ca suveranii cei mari ai Turciei au fostu mari mai cu séma pentruca respectau cuventulu lorú si tractatele.

Alteti'a Sa amintesce increderea ce a avutu guvernulu M. Sale in dechiararile asecuratórie ale dlui Golescu. Cutezu a sperá, ca aceea ce s'a petrecutu de atunci, adica nereinoirea pe tiermulu stangu alu Dunarei a nici unu faptu, care ar' fi potutu nelinistí frantar'a turca limitófa, a facutu pe Alteti'a se se revia la cele d'anteie impresiuni de incredere.

Catu despre anchet'a, la care amu facutu se se procedá, trebuie se observezu, ca cerceta-

rile se facu aci de catre autoritatile competinti, ca curtile si tribunalele se pronuncia, si ca la sfrisitu actele devinu publice, astfelu dupa cum se urmèza in tôte tierile unde justiti'a e cu totul despartita de administratiune. Inculpatii suntu in inchisóre si procesulu se va face fara intardiare. Guvernulu Maiestatei Sale Sultanulu pôte avè chiaru de acom acèsta anteie si superióra satisfacere de a aflá, ca cercetarile consciintiose ce amu facutu nu ne-au descoperitu nòue motive de ingrigire, si de a vedé, ca fruntariile imperiului n'au mai fostu nelinistite din acèsta parte.

In ocea ce privesce garanti'a, cá Romani'a se nu devia focaiulu faptaitoriloru de turburari, nu este nevoie se reamintescu ingagiamentele Suveranului meu facia cu Maiestatea Sa Sultanulu; ca-ei oprindu uneltiri perturbátorie in Romani'a, este a garantá mai multu inca Romani'a decatu staturile vecine, si nefacundu acest'a, guvernulu Altetiei Sale Serenisime, principele Carolu, ar' lipsí nu numai unora ingagiamente de onóre, ci si detoriei lui, cea mai impériosa catra tíera.

In privinti'a mesuriloru luate, voiu adange, ce vigórea ce amu pusu in supraveghiarea intregi linie a Dunarei, un'a din cele mai dificile, atatu prin intinderea sa catu si prin numeroasele sale insule „si activitatea ce punemu a ne inarmá, pentru a poté in orice impregiunare aperá mai bine neutralitatea teritoriului romanu“, ne au parutu garantiile cele mai serióse ce ar' poté dorí Sublim'a Pórta. „De aceea speramu, ca prafulu de pusca, care acum in urma a fostu opritu“, pôte din erore, „ne va fi liberatu fara intardiare“, si ca ordine oficiale voru fi date pentru a se lasá se tréca armele ce amu declaratu, ca voimu se le aducemu prin Turci'a.

Romani'a posedè adí tôte conditionile teritoriale, politice si sociale pentru a poté prosperá si a fi fericita; ea n'ar avè a castigá nimicun déca si-ar' fi din contra a espune presenteile si a compromite cu neprudintia viitoriulu seu.

Alta data, candu aceste conditioni lipsiau Romani'e, candu aveamu de capu alu guvernului nesce principi carii, prin originea, traditiunile si natur'a puterii loru chiaru erau jucari'a partiteloru din intru, si „supusi prin armare influintiiloru straine, in cari cantau punctulu loru de sprijinu“, puterile vecine poteau banuí pe Romani de incercari azardóse.

Inse acum, candu suntemu in conditionile dorite si candu avemu de Suverandu unu principe, care apartiene celoru dóue mai ilustre familie domnitórie ale Europei, si care se sprijina nu pe privilegiulu unei slase, ci pe iubirea poporului intregu; Sublim'a Pórta pôte fi secura, ca nu guvernulu Altetiei Sale Serenisime principele Carolu „se va lasá balot'a de influentie straine“, dar' ca din contra nu iè si nu va luá regul'a sa de portare decatu „din interesele nationali“, ce „le va sci aperá in orice oasini“, recomendu cu scrupulositate credintiosu tractatelor, cari au asecuratu ecistinti'a autonóma a Romani'e.

Ni place a nu ne indoí ca, dupa aceste france si leale explicari din parte-ne, Maiestatea Sa Sultanulu ne va urmá aceea solitudine binevoitória, pe care a reamintitu-o Alteti'a Sa Aali-Pasia, csreia i vomu dá totudeun'a celu mai inaltu pretiu.

Binevoiti a primí eto.

„Rom.“ (Semnatu) gen. Nic. Goleacu.
— Cu concursulu puternicu alu multora se va tiené 16 Nov. c. v. in localulu societati de arme unu balu fòrte stralucitu in favórea scópului societati. Èr' Atheneulu romanu sectiunea literelor si bebeloru arte va tiené siedinti'a in 23 Nov. c. v., unde va fi la ordinea dilei: midilócele cele mai nimerite pentru desvoltarea muzice si a artelor in genere intre romani. —

— In 15 Nov. se deschide sesiunea corpuriloru legislative. — Mari'a Sa Domnitorulu a calatoritu pe lini'a Bucuresci-Ploiesci, unde o multime de ingineri si lucratori se afla ocupati cu lucrurile de terasementu alu drumului de feru. —

Unu telegramu dela Constantinopole din 23 Nov. ne descopere impregiurari serióse, cumca solulu rusescu Ignatieff a protestatu la Pórta in contra arestare si supusiloru rusesci in

obiectulu conspiratiunei, ce se descoperise mai dennadi. Not'a lui insiste pentru stricta observare a stipulatiuniloru. Ore nu ca Menoicoff in 1853? Solulu americanu a protestatu totu in acestu obiectu in contra arestare si supusiloru americani. — In Itali'a partit'a actiunei incepe a face demonstratiuni pe strate, precum se intemplá in Florenti'a, armat'a inse n'a lasatu turburarea linistei si s'au facutu numai arestari. Garibaldianii érasu vreau se mérga la Rom'a. —

Berlinu 19 Nov. „Gazet'a Germaniei de Nord“ (diariu semi-oficiale) desminte novel'a respandita de foile vieneze, cumca Prusi'a ar' fi comunicatu puteriloru, fia prin depezie circularie, fia prin scrisori confidentiali catra agentii sei diplomatice principale politice sale in privinti'a Romani'e. Dis'a fóie adange, ca Prusi'a n'are nici unu motivu pentru o manifestatiune relativa la politic'a sa si la acea a celorlalte puteri. Ea nu voiesce nimicu altu de catu a veghea asupra ecsecutiunii tractatului dela Paris.

Berlinu 20 Nov. Camer'a deputatiloru a adoptatu resolutiunea relativa la libertatea perfecta a tribunei, dupa ce guvernulu declarase consimtiementulu seu.

Parisi 19 Nov. „Monitorul“, in buletinul seu, dice: Talleyrand, reintornanduse la Petersburgu, au fostu primitu de imperátore, care se felicita de spiritulu pacificu si de simtiamentele de bunavointia ce animéza personalmente pe suveranii Europei.

Londr'a 20 Nov. Alegerile parlamentului oonoscute pana acum suntu: 281 liberali, 149 conservatori. — Disraeli si Stanley au fostu alesu, Russell a cadutu.

Madridu 19 Nov. Ordinea domnesce pretutindeni, afara de Toledo unde uvierii au facutu órecau turburari.

Petersburgu 20 Nov. Agenti'a telegrafica-rusa respandescé novel'a din Constantinopole, ca Pórta arméza sub pretestu de pericole imininti in Romani'a.

York. Flot'a americana a primitu ordinulu de a merge la Aomptiune spre a cere reparatiunes pentru ofensa drapelului uniunei. —

Varietati.

— „ARCHIVU“ pentru filologia si istoria Nr. XIX are cuprinsu importantu: Sistem'a ortografica; Date de terra Blacorum; Calatori'a archeologica de Desjardins; Societatea academica romana; Fragmente inedite si notitie diverse intre cari si acèsta:

Mai dennadi, foiele din Romani'a si dupa ele celelalte romanesci, scrieau: Ca vaporulu francescu Magicien aduse nu demultu la Galati mai multe petre cu inscriptiuni latine, aflate intre Macinu si Chirsova; si adangu: Ca inca inainte de 6 ani s'au aflatu totu acolo, din a caror'a inscriptiune s'a constatat, ca vechi'a cetate Trosmis ar' fi fostu asediata la ruinele din satulu numitu. Una impregiurare se dice curiósá, ca din cele 7 petre aflate acum 6 ani, cincu sponu se fia redicate de catra senatulu de Trosmis (ordo Troesmensium), ér' din ceste aflate acuma nici unu amentescu acestu municipiu. De unde se nasce intrebarea, déca si acesta mai de curundu provenu totu dintru unu locu cu cele mai demultu. Inse intru amendóue, se face amentire de legiunea V. Macedonica, de care se scie, ca mai tardiu (dupa esirea din Daci'a vechia sub Aurelianu) a statiunatu inderept'a Dunarei. Din acele petre se cunoóce, ca acolo a statiunatu si legiunea XII fulminatrix. Corespundintele crede a fi de doritu, cá se se iè copia depré aceste inscriptiuni, inainte de a se tramite in Franci'a, si a se comunicá societatei academice din Romani'a. Ceea ce si noi amu dorí. —

Nr. 1499 1868.

2-3

Escriere de concursu.

Pentru unu stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Efraimu Klein de Muntul, prin acest'a pana in 15 Decembre a. c. st. n. se escrie concursu.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu conourá aceli teneri studenti, cari au in studia clasa generale I. cu eminentia si portare morale buna, dintre cari voru avè preferintia, celi cari suntu consangeni cu piulu fun-

datóre repausatu, cari in puterea literelor fundatiunale -si voru poté face studiale sale la ori si ce institute de invetiamentu din tíera, pre candu dela celi neruditi cu fundatorele se cere cá se si faca cursulu loru de invetiamentu eschisivu numai la institutele de invetiamentu din Blasiu.

Cererile concursuale cu recerutele documente instruite concurentii au de a si le susterne sub insemnatului consistoriu metropolitanu.

Blasiu 9 Novembre 1868.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a Iulia.

ARATARE.

Cu acèsta am onóre a face aratare cu tôte stim'a, cumca am deschisu in strat'a Caldalariloru Nr. 504 facia cu intrarea in strat'a Franciscaniloru, unu depozitiu din productele mele, care sunt fòrte bine asortite

Pelarii de cavaleri si dame

de cele cari se tienu de resortulu meu. Oferescu in deosebite calitati:

Pelarii de cavaleri dela 2 fl. pana la 5 fl. bucat'a.

Pelarii de dame neornate, dela 1 fl. 80 cr. pana la 2 fl. 30 cr.

Pelarii de dame ornate (gatite), dela 4 fl. 50 cr. in susu.

Si ieau asuprami reparaturi cu pretiuri estine si adustare prompta. Me rogu de incredere favorabila, ca eu me voiu sili totudéana a justifica increderea ce mi se va da.

Brasiovu 31 Octobre 1868.

Iosifu Szendy,

3-3 g.

pelariaru.

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

uniculu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóteloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de aur“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Sotsek negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeier; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusulu ung.; Rud. Smeltau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia. 5

Peli de epure

in cate una si cu redicata cumpara si oferesce cele mai mari pretiuri

Iosifu Szendy,

palariaru,

strad'a Caldalariloru Nr. 504, facisiu cu intratulu in strat'a Franciscaniloru.

Ecsemplaria din Gazeta,

lipsa Nrii confiscati, se afla destule. — Se póte prenumera si dela 1. Oct. —

Cursurile la burza in 27. Nov. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 59 cr. v.
Augsburg	—	—	117 „ — „
London	—	—	118 „ 80 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	60 „ 60 „
Actiile bancului	—	—	684 „ — „
„ creditului	—	—	243 „ 20 „